

**FOD VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

13/06/2008

**DIRECTORAAT-GENERAAL ORGANISATIE
GEZONDHEIDSZORGVOORZIENINGEN**

FEDERALE COMMISSIE “ RECHTEN VAN DE PATIËNT”

Ref. : FCRP/A/MED/1

ADVIES

***DE PARTNER ALS VERTEGENWOORDIGER VAN DE
PATIENT***

I Probleemstelling

Volgens de wet betreffende de rechten van de patiënt kan de patiënt een formele vertegenwoordiger aanstellen, die zijn rechten uitoefent als hij niet meer in staat is zijn rechten zelf uit te oefenen. Als hij geen vertegenwoordiger aanstelt, treedt er een cascadesysteem in werking; dit voorziet in een informele vertegenwoordiger volgens een hiërarchisch orde. In eerste instantie is het de samenwonende echtgenoot, de wettelijk samenwonende partner of de feitelijk samenwonende partner, die deze vertegenwoordiging verzekert.

Ouderen die bijvoorbeeld in een rust- of verzorgingstehuis opgenomen worden, zouden niet meer als samenwonend beschouwd kunnen worden, als ze langdurig in de voorziening verblijven. Daarnaast wordt er soms vanuit de voorziening gevraagd om zich daar te laten domiciliëren.

Deze situatie stelt een probleem voor de aanstelling van de echtgenoot of de partner als informele vertegenwoordiger (d.w.z. volgens het cascadesysteem), wanneer de laatstgenoemde niet (meer) samenwonend is.

II Wettelijke context van de probleemstelling

2.1 Wet van 22 augustus 2002

Volgens artikel 14§1 worden de rechten van een meerderjarige patiënt die niet valt onder het statuut van verlengde minderjarigheid of onbekwaamverklaring uitgeoefend door een persoon die door de patiënt voorafgaandelijk is aangewezen om in zijn plaats op te treden, indien en zolang als de patiënt niet in staat is deze rechten zelf uit te oefenen. Deze persoon wordt de door de patiënt aangewezen vertegenwoordiger genoemd.

Heeft de patiënt volgens artikel 14§2 geen vertegenwoordiger aangewezen, of treedt de door de patiënt aangewezen vertegenwoordiger niet op, dan worden de rechten uitgeoefend door:

- de samenwonende echtgenoot, de wettelijk samenwonende partner of de feitelijk samenwonende partner.
- Indien deze persoon dat niet wenst te doen of ontbreekt, worden de rechten in dalende volgorde uitgeoefend door een meerderjarig kind, een ouder, een meerderjarige broer of zus van de patiënt.

De patiënt wordt zoveel als mogelijk en in verhouding tot zijn begripsvermogen betrokken bij de uitoefening van zijn rechten (artikel 14§3).

2.2 Memorie van toelichting

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de door de wetgever bedoelde informele vertegenwoordiger de met de patiënt samenwonende echtgenoot, de wettelijk samenwonende partner zoals bedoeld in de wet van 23 november 1998 is, op voorwaarde dat ook hier van feitelijke samenwoning sprake is of de partner waarmee feitelijk wordt samengewoond¹.

---

¹ Memorie van Toelichting, Wetsontwerp betreffende de rechten van de patiënt, 19 februari 2002 *Parl. doc.*, Kamer, zetting 2001-2002, nr 50-1642/001, blz. 43.

Doorslaggevend is in alle gevallen de feitelijke samenwoning.

III Advies van de Federale Commissie “Rechten van de Patiënt”

De Federale commissie “Rechten van de patiënt” stelt daarom de volgende wijzigingen voor:

1) toevoeging van een tweede alinea aan art. 14§2, opgesteld als volgt:

“Indien de patiënt in een voorziening langdurig wordt opgenomen, waardoor de echtgenoten, de wettelijk partners of de feitelijke partners niet meer samenwonend zijn, worden de rechten zoals vastgesteld in de wet door de laatst samenwonende echtgenoot, wettelijke partner of feitelijke partner uitgeoefend, voor zover de patiënt zich hiertegen niet uitdrukkelijk heeft verzet en geen vertegenwoordiger heeft aangewezen of indien deze niet optreedt”.

- 2) Art. 14 § 2, al. 2 wordt art. 14 § 2, al. 3.
Art. 14 § 2, al. 3 wordt art. 14 § 2, al. 4.

3) In de artikelen 14 § 2, al. 3 en 4 vervanging van

De termen “Indien een dergelijk persoon” door “Indien de persoon bedoeld in § 2, al. 1 of al. 2”.